

**LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS**

TREMŲINIUS

2002 m. liepos 11 d.

Nr. 28 (506)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Šventėme Valstybės dieną

Vilnius. Mindaugo karūnavimo - Valstybės dienos proga - sostinėje vyravo šventinė nuotaika. S.Daukanto aikštėje plevėsavo valstybinės vėliavos, patrankų salvės priminė tos dienos iškilmingumą. Tai originalia XVIII a. patranka atliko Kauno karo istorijos klubo nariai.

Miesto svečius ir vilniečius sveikindamas šalies Prezidentas V.Adamkus sakė:

- Branginkime protėvių darbus, vertinkime tai, ką sugebėjome sukurti patys. Daugiau nei prieš dešimtmetį pasirinkome savarankiško ir atsakingo gyvenimo kelią. Jis nėra lengvas, nėra rožėmis klotas. Tačiau turėkime drąsos juo eiti nuosekliai - nesuklupdami, nestoviniuodami pakelėse.

Po iškilmių susirinkusiųjų nuotaiką kėlė tarptautinio folkloro festivalio "Baltica" dalyviai.

Kaunas. Nuo ankstyvo ryto Rotušės aikštėje skambėjo dūdų orkestrų muzika. Iš šios aikštės startavo respublikinio pučiamųjų instrumentų orkestrų festivalio dalyviai. Trankios melodijos atvedė kauniečius ir svečius į Vytauto Didžiojo

karo muziejaus sodelį. Į dangaus žydrinę pakilo Vyčio kryžiaus vėliava, prie Nežinomąjo kareivio kapo ir Laisvės paminklo pražydo vasaros gėlės, kurias padėjo kauniečiai.

Susirinkusius miesto savivaldybės vardu pasveikino

Dalia MACIUKEVIČIENĖ

Trimis kryžiais įamžintas atminimas

Lietuvos tragedija - pokario tremtis ir rezistencinė kova - nusinešė tūkstančių dorų žmonių gyvybes, paliko daugybę fiziškai ir dvasiškai sužlugdytų gyvenimų. Likę gyvieji privalome atiduoti duoklę suluošintai tautai - atvirai pasakyti tiesos žodį, surasti žuvusiųjų už laisvę kapus ir įamžinti juos atminimo ženklais...

Liepos 1-ąją Prienų raj., Skriaudžių bažnyčioje šv.

Mišias aukėjo buvęs politinis kalinys parapijos klebonas V.Čėsna. Pasimelsti, aplankyti išmintinas šio krašto vietas ir pašventinti pastatytus kryžius susirinko gausus garbingų Lietuvos žmonių būrys - LPKTS, LLKS vadovai ir nariai, Prienų rajono meras, šauliai, Lietuvos kariuomenės karininkai, žuvusiųjų artimieji, apylinkių gyventojai.

(keliami į 5 psl.)

Susirinkusieji prie kryžiaus, įamžinusio S.Staniškio-Lito bunkerį-vadavietę

Žinios iš Seimo

Kaip nepriklausomoje Lietuvoje įteisinta antroji turto nacionalizacija

Liepos 4 d. Seime valdančioji kairioji dauguma negailėstingai susidorojo su sovietmečio tremtinių ir jų palikuonių teise į išlikusį nekilnojamąjį turta, kartą jau konfiskuotą sovietų okupantų. Šis kairiojo Seimo daugumos žingsnis dešiniųjų politikų buvo tiesiai šviesiai pavadintas antrąja nacionalizacija ir bolševikinių tradicijų tąsa.

Iki šių metų Lietuvoje puikiai veikė įstatymas, kuris garantavo teisę į išlikusį nekilnojamąjį turta buvusiems savininkams, o nuomininkams - teisę gauti kitą būstą. Visiškai aišku, kodėl atkūrus nepriklausomą Lietuvą taip svarbu buvo atkurti ir anos laisvos Lietuvos piliečių teisę į išlikusį nekilnojamąjį turta.

Savivaldybėms liko tik įgyvendinti įstatymo numatytą tvarką. Problema kilo Kaune. Čia kažkada laikinojoje sostinėje gyvenusi Lietuvos šviesuomenė miesto

G.Ašmys, Kauno apskrities viršininko pavaduotojas Z.Kazakevičius. Jis sakė:

- Esame tiek stiprūs, kiek pajėgiame derinti ištikimybę savo kraštui su atvirumu pasauliui.

Po iškilmių į visas miesto puses pabiro pučiamųjų orkestrai - į Nepriklausomybės aikštę, prezidentūros kiemelį, prie Vytauto Didžiojo paminklo. Nuvilnijo tranki dūdorėlių muzika, nustelbusi miesto triukšmą ir kasdienį šurmulį.

Šventės baigiamuoju akordu tapo festivalis "Operetė Kauno pilyje", trukęs dvi dienas. Renginyje dalyvavo Lietuvos muzikinių teatrų solistai ir svečiai iš St. Peterburgo - R.Korsakovo konservatorijos operos ir baletų teatro simfoninis orkestras bei baletų artistai.

Mūsų inf.

Z.Šiaučiulio nuotr. *nešini vėliavomis žygiuoja šauliai*

Ingrida VĖGELYTĖ

centre turėjo prabangius namus. Vėliau ji buvo išvežta į Rusijos pakraščius ir fiziškai sunaikinta. Kaip ir didelė visos Lietuvos gyventojų dalis. Šių žmonių nekilnojamas turtas buvo atiduotas sovietinių represinių struktūrų darbuotojams ir Komunistų partijos nomenklaturai, žodžiu, sovietinio genocido vykdytojams ir organizatoriams. Iš dalies dėl šio turto, o iš tiesų dėl sovietmečio genocido organizatorių vykdytojų ir organizatorių bei jų palikuonių interesų praėjusį ketvirtadienį Lietuvos Konstitucija išversta lyg rankovė, o elementari žmogaus teisė į nuosavybę gavo geroką spyrį į paširdžius. O plačiau žvelgiant, virptelėjo ir mūsų valstybingumo pamatai.

Kauno savivaldos biurokratija, boikotuodama LR įstatymą ir neskubėdama savininkams gražinti jų turto, dirbtinai sukūrė problemą. Kairioji valdančioji dauguma ją pasinaudojo ir išsprendė ją sovietmečio nomenklaturai - savo ištikimų rinkėjų - labai.

(keliami į 3 psl.)

Aktualijos

■ Rusijos visuomeninio fondo įsteigtą Šv. Andrejaus apdovanojimą, kuris buvo įteiktas Prezidentui, V.Adamkus laiko lietuvių visuomenės pastangų kurti tautų sugyvenimą įvertinimu.

■ Baigėsi Seimo sesija. Ji buvo darbinga, intensyvi ir efektyvi. Priimti fundamentalus teisės aktai, vienas jų - Konstitucijos pataisa. 119 Konstitucijos straipsnio pataisos, prailginusios savivaldybių tarybų kadenciją ir suteikusios teisę savivaldos rinkimuose dalyvauti užsieniečiams, buvo priimtas Darbo kodeksas, Bausmių vykdymo kodeksas, Teismų, Referendumo įstatymai, keletas mokesčių įstatymų ir pataisos, reikalingos investicijoms į "Mažeikių naftą".

■ Lietuvos žmonės nepasitiki partijomis: jos daug žada, meluoja ir nevykdo savo programų. Taip atsakė savaitraščio "Atgimimas" atliktos apklausos respondentai. 18,1 proc. apklaustųjų tvirtina, kad "partijos dirba tik savo naudai", 17,8 proc. - kad "pjaunasi" ir barasi, 9,1 proc. - kad partijoms nerūpi paprastas žmogus ir jo problemos.

■ Seimas patvirtino naują 13 narių Privatizavimo komisiją, kuriai vadovaus Vilniaus Gedimino technikos universiteto rektorius R.Ginevičius. Nuo 1995 m., kai pirmą kartą buvo įkurta ši komisija, jai vadovavo Lietuvos MA Matematikos instituto direktorius E.Vilkas.

■ Išaugo transliuotojų pajamos. Lietuvos radijo ir televizijos duomenimis, visų šalyje registruotų transliuotojų (išskyrus LRT) komercinės pajamos per praėjusį šių metų ketvirtį, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, išaugo 19 proc. - iki 34,94 mln. litų.

■ Aukštojo mokslo įstatymo pataisos dėl studijų finansavimo tvarkos pagerins jaunimo galimybes studijuoti šalies aukštosiose mokyklose. Šiais metais į bakalauro studijas įstoję pirmakursiai privalės mokėti 500 Lt per semestrą, tačiau du trečdaliai studentų nuo įmokų bus atleisti. Jų įmokas padengs valstybė. Tam papildomai iš biudžeto bus skiriama 7,5 mln. litų.

LPKTS valdybos posėdyje

Liepos 5 d. įvykusiame posėdyje LPKTS valdybos pirmininko pavaduotoja J. Marcinkevičienė išvardijo pastarojo laikotarpio Sąjungos planuotus renginius - Dainų šventė "Leiskit į Tėvynę", įvykusi birželio 8 d. Utenoje, skyrių inicijuotus renginius - knygos "Antikomunistinis kongresas ir Tribunolo procesas" pristatymas Panevėžyje, Klaipėdoje, Marijampolėje; Lietuvos partizanų pagerbimas Lazdijuose, LPKTS Jaunimo sąskrydis Kreivakiškyje, Pakruojo rajone, trijų kryžių, pastatytų Prienų raj., pašventinimas ir kiti. Sąjungos nariai aktyviai dalyvavo liepos 4 d. prie Seimo rūmų surengtoje protesto akcijoje dėl nekilnojamojo turto antrosios nacionalizacijos.

Valdybos posėdyje informuota apie skyrių pasirengimą savivaldybių rinkimams, kalbėta, kaip LPKTS skyriai dalyvaus rinkimuose, aptarti kandidatų sąrašai.

Politiniais ir organizaciniais klausimais kalbėjo LPKTS pirmininkas P. Jakučionis. Jis minėjo apie Seimo priimtas LR piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą įstatymo pataisas: tai tas pats įstatymas, kuris buvo priimtas šių metų sausio 18 d. Tame įstatyme nebuvo numatytas mechanizmas ir tai, kaip jį įgyvendinti - t.y. atimti gražintinus namus leidžiant nuomininkams privatizuoti jų užimtus butus. Savininkams "atlyginimas" už atimtus namus nukeltas keleriems metams. P. Jakučionis informavo apie "LR savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo" pataisas: savivaldybių tarybų kadencija pratęsiamą iki 4 metų; rinkimuose galės dalyvauti ir būti išrinkti užsieniečiai (jų Lietuvoje - 27000, iš kurių tik 2000 - ES valstybių piliečių); KGB agentai neprivalės skelbti savo bendradarbiavimo su KGB (Seimo nario A. Sakalo pasiūlyta pataisa).

Jei iki šiol penktoji kolona veikė neoficialiai, tai dabar visa tai įteisinta įstatymais. Tai kelia pavojų mūsų valstybei.

Konstitucinis teismas panaikino įstatymą, kuris draudė sribams bei kitiems NKVD struktūrų darbuotojams mokėti valstybines pensijas.

Sukurta iniciatyvinė grupė iš 17 asmenų (iniciatorius - Seimo narys R. Pavilionis) referendumui dėl NATO (kad būtų pasisakoma prieš stojimą į NATO), todėl mūsų skyriai privalo informuoti žmones apie šio referendumo tikslus. "Tokiu būdu ruošiami spąstai Lietuvai", - perspėjo LPKTS pirmininkas P. Jakučionis.

LPKTS tarybos pirmininkė V. Briedienė kalbėjo apie būtinumą bendradarbiauti su visais politiniais kalbiniais ir tremtiniais. "Mums reikia ieškoti vienybės ir stabilumo", - sakė tarybos pirmininkė.

LPKTS Raseinių sk. pirmininkas A. Vizbaras informavo valdybos narius apie pasirengimą Tarptautiniam laisvės kovų dalyvių sąskrydžiui "Laisvės ugnis - ateities kartoms", kuris rugpjūčio 3 d. vyks Ariogaloje, LPKTS Utenos sk. pirmininkas V. Bliznikas - apie rugpjūčio 31 d. numatomą ekspediciją "Vytauto apygardos partizanų takais".

LPKTS komitetai atsiskaitė už pirmųjų metų kadencijos darbą: Politikos ir programos (pirm. J. Marcinkevičienė), Ryšių su kitomis organizacijomis (pirm. B. Gajauskas), Organizacinis (pirm. V. Raibikis), Pasipriešinimo istorijos (pirm. B. Juknevičius), Kultūros (pirm. D. Kazlauskienė), Informacijos (pirm. V. Skučaitė), Socialinių reikalų (pirm. R. Pieviškis).

LPKTS tarybos konferencija įvyks liepos 20 d. 11 val.

Mūsų Inf.

Lietuvos Respublikos Prezidentui Valdui Adamkui

LR Seimo dauguma 2002 07 04 priėmė Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą įstatymo pataisas, prieštaraujančius LR Konstitucijai ir žmogaus teisėms.

Priėmus šias pataisas, atsiras galimybė ir nesant Konstitucinio Teismo sprendimui iš savininkų atimti sugražintus namus, į kuriuos savininkams atkurtos nuosavybės teisės.

Ypač neteisinga ir antihumaniška nuostata - nukelti keletui metų kompensacijų už nekilnojamąjį turtą mokėjimą pasipriešinimo dalyviams ir tremtiniais.

Šiomis įstatymo pataisomis siekiama supriešinti savininkus ir nuomininkus, o ne iš esmės išspręsti aktualią nuomininkų gyvenamojo būsto problemą.

Prašome JE Prezidentą nepasirašyti šių priimtų įstatymo pataisų.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdyba

Liepos 4 d. prie Seimo rūmų vyko mitingas prieš piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo pataisas. Jo metu politinės ir visuomeninės organizacijos priėmė dvi rezoliucijas ir pareiškimą.

**JE LR Prezidentui
LR Seimo Pirmininkui
LR Ministrui Pirmininkui**

Rezoliucija

Dėl Lietuvos piliečių teisių disponuoti privačia žeme varžymo

Atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę neteko galios sovietų neteisėtai įvykdyta žemės nacionalizacija. Tačiau dar iki šiol, praėjus 12 metų, Lietuvos piliečiams ir bendruomenėms ne tik nesugražinta (negražinama neišpirkta) žemė. Gražinta žemė neleidžiama laisvai disponuoti, pasirinkti konkurentabilius pirkėjus. Taip pažeidžiamos piliečių nuosavybės teisės.

Tendencingai formuojant uždara žemės rinką, dirbtinai mažinama tikroji žemės vertė. Tokiomis sąlygomis Lietuvos piliečiai verčiami privačią žemę parduoti valdančiųjų remiamiems monopolistams, kurie neribotai kiekiu žemę superka absurdiškai žema kaina ir ateityje galės pasipelnyti ją parduodami.

Tokių pavyzdžių esama jau dabar. Štai valstybės institucijos Lietuvos piliečiams nesugražintą ir iš jų neišpirktą žemę parduoda brangesne kaina nei ketinama už ją atlyginti.

Seimo daugumos primestas privačios žemės disponavimo varžymas grubiai pažeidžia Lietuvos piliečių teises, dirbtinai juos skurdina ir taip neteisėtai daro didelę moralinę ir materialinę žalą.

Reikalaujame:

1. Kaimynių Latvijos ir Estijos pavyzdžiu nedelsiant užbaigti žemės reformą, už negražinamą žemę išmokėti kompensacijas ir delspinigius.

2. Panaikinti neteisėtus piliečių teisių apribojimus disponuoti privačia žeme ir įteisinti laisvą žemės rinką.

Laiko pulsas

Lietuvoje viešėjęs Europos Sąjungos plėtros komisaras G. Verheugenas mano, kad mūsų šalis ES nare taps 2004 metų pradžioje. G. Verheugeno nuomone, Lietuva jau išsprendė didžiausias problemas derantis su ES ir tik nuo mūsų pačių priklausys įstojimo į bendrąją Europos rinką data. ES plėtros komisaras eilinį kartą paragino šalies vadovybę ir Seimą stiprinti šalies administracinius gebėjimus įsisavinant būsimą finansinę ES paramą. Po įstojimo į ES parama Lietuvos žemės ūkiui jau 2004 m. gali siekti per 1 mlrd. litų. Tai milžiniškos lėšos palyginti su dabartine metine specialiosios kaimo rėmimo programos sąmata, siekiančia 259 mln. litų per metus. Tiesioginės išmokos žemdirbiams iš ES biudžeto sudarys tik 234 mln. litų, o visa kita dalis ateis per kaimo plėtros priemonių finansavimą (480 mln. litų) ir struktūrinių fondų paramą (346 mln. litų). Žinant kad Briuselio biurokratai skrupulingai mėgsta skaičiuoti pinigus ir reikalauja pagrįsti kiekvieną išlaidų ataskaitos eilutę, šių pinigų Lietuva gali ir nesulaukti, jei nebus pasirodžius reikiama administruoti šias milžiniškas lėšas. Tam pritaria ir buvęs žemės ūkio ministras E. Makelis, dabartinis Baltijos agroverslo instituto prezidentas. Jis siūlo Vyriausybei priimti nutarimą, kad bet kokia parama iš valstybės biudžeto būtų teikiama tik apskaitą vykdančioms ūkininkams. E. Makelio teigimu, ūkininkai kaip ir kiti ūkio subjektai turėtų kasmet pateikti valstybinei mokesčių inspekcijai buhalterinį balansą. Jei nebus įvesta tvarka, Lietuvos ūkininkai praras galimybę gauti šimtus milijonų litų, teigė E. Makelis. Tai nėra kokia nors dirbtinė kliūtis Lietuvos ar kitos narystės Europos Sąjungoje siekiančios šalies ūkininkams. Tokiomis sąlygomis dirba senbuvių ES šalių ūkininkai. Žemės ūkio rūmų pirmininkas J. Ramonas siūlymą įvesti privalomą apskaitą ir tvarkytis europietiška vertina kaip prievartą šalies žemdirbių atžvilgiu ir netiki realiais pokyčiais. Kaip pavyzdį jis pateikė Vyriausybės nustatytą įmokų "Sodrai" mokėjimo tvarką, nors 95 proc. ūkininkų jų nemoka. J. Ramonas pateikė tipišką kairiųjų Vyriausybės nuolaidžiavimo atskirai visuomenės grupei atvejį. Įdomu, ar nemokėję įmokų "Sodrai" ir sulaukę pensinio amžiaus ūkininkai su šakėmis rankose eis prie Seimo reikalauti sau didesnių pensijų? Šalies ūkininkai įprato šokdinti Vyriausybės pagal savo dūdelę ir kelti ne visada pagrįstus reikalavimus. Tačiau vargu ar pavyks pagal savo muziką pašokdinti ES biurokratus. Čia galioja taisyklė: kas moka pinigus, tas ir užsako muziką. Jei mūsų ūkininkai neves buhalterinės apskaitos - matys jie ES paramą kaip savo ausis. Žemės ūkio rūmų pirmininkas J. Ramonas pripažįsta, kad ir dabar dėl nežinojimo mūsų žemdirbiai negali sutvarkyti reikiamų dokumentų, būtinų SAPARD paramai gauti. Tas pats bus, kai ateis struktūrinė parama iš ES per įvairius fondus, o tai jau nepalyginamai didesnės pinigų sumos. Žemės ūkio rūmų vadovams būtų jau pats laikas baigti politikavimą ir užsiimti šalies ūkininkų švietimu ir aiškinimu apie ES ūkininkavimo taisykles. ES plėtros komisaras G. Verheugenas paragino visus politikus netylėti, o "išeiti į žmones ir pasakyti jiems tiesą, jog jie turėtų bijoti ne Europos ir plėtros, bet nacionalizmo ir izoliacijos".

Seimui priėmus Valstybės paramos įsigyjant žemės ūkio paskirties žemę laikinąjį įstatymą, perkantys žemę ūkininkai galės gauti valstybės paramą. Šią valstybės paramą galės gauti ūkininkai ir bendrovės, per paskutinius dvejus metus iš žemės ūkio veiklos gavę ne mažiau kaip 50 proc. pajamų. Įstatymui įsigaliojus, žemė bus parduodama išsimokėtinai per 15 metų, pradėdant mokėti antraisiais metais ir iš karto sumokant 10 proc. jos kainos. Už žemę bus galima atsiskaityti ir iki šiol negražintais nuvertėjusiais indėliais. Specialistai prognozuoja, kad tai turėtų pagyvinti žemės ūkio paskirties rinką. Tačiau pripažįsta, kad naujoji žemės įsigijimo tvarka palankesnė stambiesiems žemvaldžiams, turintiems didesnius finansinius išteklius. Žemės ūkio specialistai teigia, kad atlaikyti ES šalių ūkininkų konkurenciją sugebės tik valdantys per 500 ha ūkininkai, užsiimančys grūdų auginimu ar gyvulininkyste. Tačiau tai netaikoma specializuotiems ūkiams, užsiimantiems uogų ar daržovių auginimu. Reikia pažymėti, kad ES šalyse plinta ekologinis ūkininkavimas, kai kuriose šalyse sudarantis 7 proc. visos pagaminamos žemės ūkio produkcijos. Šis ūkininkavimo būdas reikalauja daugiau rankų darbo ir galėtų būti priimtinas Lietuvos sąlygomis, nes poreikis ekologiškai švariai išaugintos produkcijos ES šalyse sparčiai auga, nors ši produkcijos yra brangesnė už tradiciškai išaugintą.

Juozas KUNDROTAS

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Ir savo pačios labui. Iš šio atvejo matyti, kad buvusiems komunistams nieko nėra mielesnio už bolševikines idėjas: naudotis galia, nieko nevadinti tikraisiais vardais ir maivytis vaizduojant "gerus dėdes", padedančius vargstantiems ir kenčiantiems. Žinoma, kitų sąskaita. O jei tas "kitas" nenorės būti išnaudojamas veltėdžio labui, tai bus pasinaudota jėga.

Šį kartą buvo pasinaudota Seimo valdžia ir bjauria Lietuvos įstatymų skyde, trumpu laikotarpiu tarp dviejų įstatymų sankirtos, kai neveikia konstitucinės nuostatos. Kairiųjų priimtu įstatymu dėl nuosavybės negražinimo buvusiems savininkams paminta nuosavybės teisė yra ginama Konstitucijos. Konstitucija šią teisę apgina. Bet tam reikia laiko. O įstatymas Lietuvoje galioja po to, kai jį priima Seimas ir patvirtina Prezidentas. Taigi po kiek laiko Konstitucinis Teismas tikrai panaikins šį įstatymą ir visas jo pataisas. Bet Konstitucijos nutartis atgal negalioja. Nuomininkai tikrai spės pavusių tremtinių ir kitų teisėtų savininkų išlikusį nekilnojamąjį turtą prichvatizuoti. O kairieji politikai, sužaidę neteisingą teisinį pasjansą, susižers politinius laimėjimus ir tikrai neraudonos. Jiems neskauda galvos dėl kažkada buvusios laisvos Lietuvos ir jos buvusių piliečių bei idealų. Jie – sovietmečio ir posovietinio sindromo perliukai.

Kompensacijos sovietmečio tremtiniams nukeltos

Taigi liepos 4 d. Seime buvo priiminėjamas trijų įstatymų paketas, kuriais įteisinamos jau priimto įstatymo dėl kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą mokėjimo tvarkos pataisos. Visi trys įstatymai priimti. Už Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo, papildymo įstatymą balsavo 87 Seimo nariai, 55 – už, 25 – prieš, 6 – susilaikė. Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo preambulės ir kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas priimtas.

Po šio įstatymo priėmimo įsigaliojo nuostatos, kurios numato atidėti iki 2007 metų sausio 1 d. kompensacijų už sovietų konfiskuotą nekilnojamąjį turtą išmokėjimą politiniams kaliniams, tremtiniams bei rezistencijos kovų dalyviams. Dauguma šių žmonių, prieš pusę amžiaus kovojusių už Lietuvos laisvę ir patyrusių sovietinio režimo represijų ir kitų negandų, šiuo metu yra sulaukę garbaus amžiaus. Iki šiol galiojančiame Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjo turto dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos įstatyme tai buvo numatyta padaryti iki 2003 m. Terminas atidėtas Vyriausybės siūlymu, motyvuojant jį tuo, jog biudžete nepakaks lėšų išmokėti kompensaci-

joms iki 2003-ųjų. Iki 2003 m. kompensacijos bus išmokamos tik I grupės invalidams ir 1918-1920 metų nepriklausomybės kovų kariams savanoriams. Likusiems piliečiams kompensacijos už valstybės išperkamą žemę, mišką ir vandens telkinius – iki 2009 metų sausio 1 dienos, o už išperkamus butus ar namus – iki 2011 metų sausio 1 dienos.

Opozicijos atstovams nepavyko pasiekti, jog iš minėto įstatymo būtų išbrauktos anksčiau priimtose nuostatos, pagal kurias savininkams natūrala negražinami butai ar namai, jeigu juose gyvena nuomininkai. Pastariesiems butus bus leista privatizuoti, po savininkams – išmokėtos pinigines kompensacijos ar atlyginta kitu būdu.

Laisvos Lietuvos idealams - istorinės vertės žymenys

Tai ne vienintelė protesto akcija, kurią ketina vykdyti pasipiktinę kairiųjų veiksmais dešinieji politikai. Liepos 4 d. prie Seimo vykusio protesto mitingo metu Seimo narys P. Jakučionis kvietė visus tautiečius savotiškai protesto akcijai. Jis pasiūlė ypač 1941-ųjų metų tremtinių išlikusį nekilnojamąjį turtą, kurio jie ar jų palikuonys negali atgauti net nepriklausomoje Lietuvoje, ženklinti atminimo lentomis, įvardyti kaip istorinio paveldo objektus.

"Ten reikėtų įrašyti: 1-ojo sovietų okupacijos plėšikavimo metu nacionalizuotas ir 2-ojo – LR Seimo socialdemokratų – išbuožintas Lietuvos Respublikos piliečio namas. Tie namai yra istorijos simboliai, pažymintys tam tikrą Lietuvos istorijos etapą", – liūdnei bylojo P. Jakučionis.

Pasak Seimo nario, skaudžiausia, kad antrąją konfiskaciją vykdo jau nepriklausomos Lietuvos Respublikos Seimas. 1941 m. pirmoji konfiskacija vyko su šūkiu "grabj nagrablenoje", o antroji – "dėl socialinio teisingumo". Abi konfiskacijos iš esmės yra socialistinės, nes atima iš to, kas turi, ir atiduoda tiems, kas neturi. P. Jakučionis neabejoja, kad šįkart atiduodama ne tiems, kas neturi. O tikriausiai tiems, kas nori turėti daugiau nei turi. Ir nori tai turėti savo kaimyno, tautiečio, bendrapiliečio sąskaita. Ir tik dėl to, kad jie yra nusipelnę gyventi geriau, kaip buvo skelbiama prieš Seimo rinkimus.

"Dėl to vargšo, paliegiusio tremtinių turtą atima jo išsvajotos nepriklausomos Lietuvos Seimas. Štai kodėl šiandien tiesa. Kodėl konfiskacija? Mat atlyginti už jį vėl žadama per 10 metų. Tą patį sakė ir prieš 10 metų. Po 20 metų beveik neliks tikrųjų buvusių savininkų, bet ir jų įpėdinių. Žinoma, tremtiniai ramiai laukė 10 metų. Sakykim, dar 10 metų palauks ir ramiai skurde numirs. Kodėl ramiai? Todėl, kad varguolis visada ramus, nes jo sąžinės negrauzia", – nors taip guodė mitingo dalyvius Seimo narys.

Įvykiai, komentarai

Keisti Temidės vingiai

Vilniaus teismas išteisino du buvusius sovietinio OMON'o smogikus Skliarą ir Petrauską neradęs jų veiksmuose 1990-1991 m. "nusikaltimo sudėties". Toks teismo sprendimas sukretė Lietuvos visuomenę ir sukėlė didelį džiūgavimą Lietuvos nepriklausomybės priešų gretose. Nesuvokiama sveiku protu, kaip teisėjai neįžvelgė "nusikaltimo sudėties" omonininkų veiksmuose, jeigu tie nusikaltimai daugiau nei akivaizdūs. OMON'as pagal Maskvos instrukcijas dalyvavo daugelyje banditiškų išpuolių prieš Lietuvos muitines. 1991 m. liepos 26 d. užgrobė Vilniaus tarp miestinę telefono stotį. Tuomet penkiolika iki dantų ginkluotų banditų kelioms valandoms nutraukė tarp miestinius ryšius, sukėlė grėsmę virš Lietuvos skridusiems lėktuvams, Ignalinos atominėi elektrinei. Ypač OMON'o smogikai siaubė pasienio ir muitinių postus. Už tai Vilniaus OMON'o vadas B. Makutinovičius iš leitenanto buvo pakeltas majoru, du kartus buvo pakviestas susitikimui su SSRS sausumos kariuomenės vadu generolu V. Varenikovu. 1991 m. gegužės mėnesį Vilniaus ir Rygos omonininkų surengti muitinių užpuolimai padarė nemalonumų ir tuometi-

niam SSRS vidaus reikalų ministrui Borisui Pugo, kuris buvo priverstas net teisintis SSKP Centro komitetui. Kaip žinoma, Vilniaus omonininkai mažiausia 19 kartų užpuolė ir nusiaubė muitines, įvykdė kraupias žudynes Medininkų pasienio poste.

Žlugus 1991 m. rugpjūčio pučui Maskvoje, Vilniaus OMON'o padalinys buvo išformuotas. Tačiau kaip rašė žurnalistas E. Ganusauskas, kone pusė omonininkų nepakluso Kaune dislokuotų desantininkų vado generolo Demidovo įsakymui sudėti ginklus ir net svarstė pradėti "partizaninį karą" pasitraukiant į Rytų Lietuvos miškus.

Po pučo per 40 OMON'o galvažudžių, tarp jų vadas B. Makutinovičius ir štabo viršininkas V. Razvodovas, buvo iškart lėktuvu išskraidinti į Maskvą, kai kurie pasislėpė Vilniaus Šiaurės miestelyje dislokuotoje sovietų armijos divizijoje ir pasitraukė kartu su ja. Netrukus, praėjus išgąsčiui, ypač po LDDP atėjimo į valdžią, nemaža smogikų dalis sugrįžo į Lietuvą ir, aišku, laukia savo valandos. Ir kodėl gi nelaukti, jeigu Lietuvos teismai šiaip taip sukūrpė bylą vos dviem smogikams, bet ir tų veiksmuose nerado "nusikaltimo sudėties".

Įžūlumumas

Vyzentalio centro, tiriančio holokausto nusikaltimus, Jeruzalės skyriaus vadovas Efraimas Zurofas – dažnas svečias Lietuvoje. Kiekvieną kartą atvykęs į Lietuvą E. Zurofas nepraleidžia progos pamokyti Lietuvos valdžią ir Generalinę prokuratūrą, kaip jie privalo elgtis su nacių karo nusikaltėliais. Ir šį kartą E. Zurofas, atsivežęs dar vieną nacių medžiotoją Majamyje įsikūrusio labdaros fondo "Targum Shlishi" vadovą A. Rubiną bei Lietuvos žydų bendruomenės vadovą S. Alperavičių, surengė triukšmingą spaudos konferenciją. Joje pristatė Vyzentalio centro programą įspūdingu pavadinimu: "Operacija: paskutinis šansas". Remiantis šiuo "paskutiniu šansu" E. Zurofas paskelbė, jog kiekvienas paskambinęs nurodytais telefono ir fakso numeriais ir pranešęs informaciją, kuri padėtų nuteisti nacių nusikaltėlių, gaus po 10 tūkst. dolerių... Jeigu praneš grupė asmenų, tai ta premija bus padalyta. Dar daugiau – E. Zurofas išismaginęs paragino ir Lietuvos Vyriausybę finansiškai prisidėti prie šios operacijos. Mat, anot vizitatoriaus iš Jeruzalės, Lietuvoje nacių karo nusikaltėlių persekiojimas yra labai nepatenkinamas. Esą nė vienas iš bendradarbiavusių su naciais nesėdėjo kalėjime nė minutės, bet E. Zurofas ne-

nori žinoti, kiek žmonių buvo nuteista ir net sušaudyta. Praradęs saiką E. Zurofas netgi rekomendavo prokuratūrai, kokius "nacių nusikaltėlius" pirmiausia reikėtų pasodinti į teismųjų suolą. Pirmiausia Algimantą Dailidę, kuris tarnavo nacių kontroliuojamoje Lietuvos saugumo policijoje 1941-1944 metais. Tačiau Lietuvos generalinės prokuratūros Specialiųjų tyrimų skyriaus vyriausiasis prokuroras Rimvydas Valentukevičius pranešė, kad Lietuva neturi įrodymų dėl A. Dailidės dalyvavimo nacių genocido nusikaltimuose, todėl nėra jokio pagrindo prašyti JAV išduoti šį asmenį.

Lietuvos generalinėje prokuratūroje paskelbta, kad Lietuvos įstatymai nenumato, kad būtų mokamos premijos už suteiktą informaciją. Pasak Generalinės prokuratūros spaudos atstovo V. Putelio, teisingumo pirkti negalima. O Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas tokį retai kur pasaulyje girdėtą Vyzentalio centro pasiūlymą pavadino nemoralium. Visada gali atsirasti žmonių, kurie norėdami lengvai užsidirbti gali paliudyti ar pareikšti bet ką. O kad tokių "bildukų" atsirastų galima neabejoti. Visų pirma, aišku, atsiliieps buvę kagiebiai ir Komunistų partijos veteranai.

Jonas Balnikas

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą

Primename: paštas prenumeratą priima tik iki 15 d. "Tremtinys" išėina kartą per savaitę, prenumeratos kaina su pašto paslaugomis: 1 mėn. - 4 Lt, 3 mėn. - 12 Lt, 6 mėn. - 24 Lt. Indeksas - 0117.

Pūlinys ant Europos kūno

Karaliaučiaus srities gubernatorius Vladimiras Jegorovas duodamas interviu vokiečių laikraščiui "Die Welt" aiškina, jog Europos Sąjunga nieko nedaro Karaliaučiaus problemoms spręsti. Anot gubernatoriaus, ES plėtra būtų naudinga šiam Rusijos anklavui, nes Karaliaučius negali likti izoliuotas Europos Sąjungos teritorijos viduryje. Buvęs Baltijos laivyno vadas gubernatorius V. Jegorovas paklaustas, kaip jis vertina NATO plėtrą į rytus, pasiskundė, jog Aljansas artėja prie Rusijos Baltijos karinio laivyno atsakomybės zonos, bet sakė galįs garantuoti, kad karinis Rusijos potencialas dėl NATO plėtros Karaliaučiaus srityje nedidės. Kitas vokiečių leidinys "Der Spiegel" rašo, jog netrukus Karaliaučiaus sritis bus apsupta Europos Sąjungos šalių - Lenkijos ir Lietuvos. Tuomet Karaliaučiaus sritis negalės nieko daryti be ES, o pati Europos Sąjunga nebegalės jos atsikratyti. Vakarų spaudoje minima, kad 46 metus buvusi atskirta nuo viso pasaulio teritorija - Karaliaučiaus sritis kone per vieną dieną atsidūrė pasaulio dėmesio centre. Rusijos prezidentui V. Putinui pradėjus reikšti pretenzijas dėl eksteritorinių koridorių, bevizio reži-

mo ir kitų ultimatumus primestančių reikalavimų, Vokietijos spauda nedramatizuoja padėties ir reiškia nuomonę, kad Kremlius, ko ne į pirmą vietą išskeldamas Karaliaučiaus problemą, siekia išpešti iš Vakarų, o pirmiausia - Vokietijos, kuo daugiau naudos. Svarbiausia - pinigų. Už investicijas į Karaliaučių, į buvusią Rytų Prūsiją, kadaise vadintą Vokietijos grūdų aruodu, Maskva esą žadanti krašto demilitarizavimą, ypatingo investicinio režimo įvedimą leidžiant užsieniečiams įsigyti žemės ir nekilnojamojo turto. Kai kurie vokiečiai, kilę iš Rytprūsių, nostalgijos vedini bando įsikurti Karaliaučiaus srityje, tačiau susiduria su dideliais sunkumais. Kaip pasakojo vokiečių žurnalistams 1996 m. grįžęs į gimtinę ir bandęs ūkininkauti Klausas Trautmanas, iš buvusio Vokietijos aruodo nieko nebeliko. Dabar sritis importuoja nemažai maisto produktų, nekalbant apie mėsą. Kolchozinės fermos sugriuvusios, kiauri stogai, skylėtos sienos. Gyvulių beveik niekas nelaiko. Kitas dalykas - derybas dėl žemės nuomos K. Trautmanas vadina tikru košmaru, o išsaugoję savo vietas sovietiniai nomenklatūrininkai apie bet kokias civilizuotas sutartis neturi nė ma-

žiausio supratimo. Dabar iš Vokietijos, Saaro žemės, atvykęs fermeris nuomoja 300 ha žemės. Už nuomą kas mėnesį sumoka po 800 eurų. Tai labai didelė suma, nes už toną kviečių gauna po 110 eurų. Todėl laukti investicijų į Karaliaučiaus anklavą vargu ar galima tikėtis. Tuo labiau kad sritis tapo AIDS, tuberkuliozės, narkotikų platinimo židiniams.

Maskva bandydama išsireikalauti iš Europos Sąjungos kažkokių nuolaidų pati faktiškai nieko nedaro nuskurdusiam eksklavui prikelti. Teiginiai, kad ypatingosios ekonominės zonos statusas reiškia tam tikrą Karaliaučiaus autonomiją, lieka tuščiais žodžiais. Eksklavas nieko negali spręsti be Maskvos. Neseniai Rusijos laikraštis "Versija" teigė, jog per artimiausius keletą metų vokiečių, ypač kilusių iš Rytprūsių, investicijos pasieks apie 7 milijardus eurų. Bet tai tik svajonės. Nors Rytprūsiuose gimusiems ir iš čia išvarytiems vokiečiams gimtinė ir kelia nostalgiją, bet investuoti kapitalą į rusų biurokratijos mėsmalę niekas nenori. Tuo labiau kad iš gražuolio Kenigsbergo nebeliko nė pėdsako. Liko tik Kaliningradas, apsuptas nykių ir apleistų dirvonų.

Pavojingas komunizmo draustinis

Vadinama paskutiniu komunistinio ir Europos autoritarizmo bastionu, diktatoriaus A. Lukašenkos valdoma Baltarusija kelia grėsmę pasauliui ne ką mažiau nei JAV prezidento Džordžo Bušo paskelbtos "blogio ašies" valstybės: Irakas, Iranas, Sirija ar Kuba. Ši diktatūrinė valstybė tapo pagrindine šiuolaikinių ginklų tiekėja radikaliems režimams, teikiančioms prieglobstį ir paramą teroristams. Ginklų ekspertų duomenimis, pernai palestiniečių teroristams bei juos remiančioms šalims - Iranui, Sirijai ir Irakui, Baltarusija pardavė ginklų už 500 milijonų JAV dolerių. Šie pinigai gauti už slapta parduotus ginklus ir yra pagrindinis Baltarusijos tvirtos valiutos šaltinis. Ypač glaudus karinis bendradarbiavimas vykdomas su Iraku, keliančiu grėsmę ir taip įtemptai gyvenančiam Artimųjų Rytų regionui. Dar vasario mėnesį JAV valstybės departamentas oficialiai patvirtino, kad Irako priešlėktuvinės gynybos karininkai Baltarusijoje buvo mokomi naudotis naujausia rusiš-

ka priešlėktuvinių raketų S-300 sistema. To apmokymo rezultatų neteko ilgai laukti. Pernai 420 kartų buvo bandoma numušti JAV ir Didžiosios Britanijos lėktuvus, patruliuojančius Jungtinių tautų kontroliuojamoje neskraidymo zonoje.

Baltarusijos ir Irako S. Huseino režimo bendradarbiavimas priešlėktuvinės gynybos srityje tėra tik vienas glaudaus karinio bendradarbiavimo elementas. Tarptautiniai ginklų kontrolės ekspertai paskelbė, kad Baltarusija pardavė Irakui specialią įrangą, kuri naudojama branduolinių ginklų gamyboje. Taip pat grubiai pažeidamas Jungtinių Tautų sankcijas, A. Lukašenka pardavė Irakui įrangą optinio taikymo sistemoms gaminti. Beje, Baltarusijos "tėtušis" net nebando slėpti ginklų tiekimo Sirijai pareikšdamas, jog ir toliau jai bus tiekiami ginklai. Didžiausiais A. Lukašenkos bičiuliais skelbiami ne tik Irako diktatoriaus S. Huseinas, bet ir kiti panašaus tipo diktatoriai. Vienas jų - Libijos vadovas pulkininkas Muamaras Kadafis pavadino A. Lukašenką ne tik geriausiu

draugu, bet ir patikimiausiu sąjungininku Europoje. Antra vertus, A. Lukašenka visiškai nebijo galimų Jungtinių Valstijų ir Europos Sąjungos sankcijų už ginklų pardavinėjimą teroristams remiančioms valstybėms. Nes puikiai žino, kad tokių sankcijų poveikis būtų minimalus, nes Vakarų prekybos su Baltarusija apimtis yra labai maža.

Jungtinės Valstijos reikšdamos susirūpinimą dėl Baltarusijos diktatoriaus vykdomo pavojingo ginklų eksporto puikiai žino, kad vienintelis galintis sutramdyti įsisiautėjusį Baltarusijos "batką" yra Rusijos prezidentas V. Putinas, kuris dabar skelbiasi net JAV sąjungininku kovoje su tarptautiniu terorizmu. V. Putinas puikiai žino, kad jo sąjungininkas slapta tiekia ginklus karingoms valstybėms ir teroristų grupuotėms. Pakaktų vieno V. Putino žodžio, kad A. Lukašenka atsikvošėtų. Juk Rusijos palaikomas Baltarusijos energetikos ūkis yra vienintelė priežastis, dėl kurios dar visiškai nesužlugo Baltarusijos ekonomika. Taigi raktas, kaip sustabdyti slapto ginklų prekybą, reikia ieškoti ne Minske, o Maskvoje.

Su jubiliejumi!

Nuaidėjo, nušurmuliavo Šiauliuose LPKTS pirmininko pavaduotojo, Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento direktoriaus Rimanto KRANKALIO jubiliejus. Pirmoji rimta sukaktis - 50-asis gimtadienis. Draugai ir bendradarbiai linkėjo Rimantui sveikatos, prasmingų darbų, naujų užmojų. Prisidedame ir mes prie tų palinkėjimų ir kviečiame aktyviai veiklai LPKTS baruose.

LPKTS valdyba

Sveikiname

Bendro gyvenimo auksinio jubiliejaus proga Genovaitę (Jotaitę) ir Petrą ČESNAKUS, užauginusius dukrą, du sūnus, 5 vaikaičius (Genovaitė - aktyvi LPKTS Radviliškio sk. narė, choro "Versmė" dalyvė), linkėdami stiprios sveikatos sveikina Irkutsko sr. Tulluno miesto Hidrolizo gyvenvietės 1949 m. kovo 25 d. tremtiniai.

Lemtingi išbandymai

Lietuvoje viešėjęs Europos Sąjungos plėtros komisaras Giunteris Verheugenas suteikė vilčių, kad Lietuva taps ES nare jau 2004 metų pradžioje. Pasak jo, didžiausias derybines problemas Lietuva jau išsprendė, bet liko klausimų, būdingų visoms kandidatėms, sprendimas. Kokie tie "būdingi klausimai", galima spręsti iš Europos Parlamento ataskaitos, kurioje pateiktas Lenkijos pasirengimo stojant į ES įvertinimas. Be teigiamų vertinimų, Lenkijai rengiantis stoti į ES, ataskaitoje nurodoma ir nemažai trūkumų. Kairiųjų vyriausybė raginama būti palankesne užsienio investuotojams, lygiateisiai vertinti užsienio kapitalą. Lenkijai priekaištaujama dėl paplitusio firminių prekių falsifikavimo, korupcijos bei didelio nedarbo, kuris jau siekia beveik 20 proc. Naivu būtų manyti, kad ES pareigūnai nemato šalyse kandidatėse į Europos Sąjungą klestinčio biurokratizmo, valdininkų savivalės. Lenkijos Seimas (kaip ir Lietuvos) priima po kelis šimtus įstatymų per metus. Daugelis jų iš esmės suderinti su ES teisyne, tačiau jų įgyvendinimas vyksta labai sunkiai. Briuselis primena Lenkijai, kad būtina parengti efektyviai bei sumaniai dirbančius administracijos specialistus, kad šalis sugebėtų pasinaudoti ES finansine parama. Beje, tokiai administracijai parengti šalims kandidatėms ES jau paskyrė didžiulę sumą - 40 mln. eurų. Iš jų apie 40 proc. teks Lenkijai. Vokietijos specialistai jau apsiėmė Vroclave įsteigti naujos administracijos rengimo centrą. Atėjus Lenkijoje į valdžią kairiesiems, ES vadovai neslepia savo susirūpinimo, jog į aukščiausius valdžios postus skiriami tik "savi žmonės" - buvusios Komunistų partijos nariai - visiškai neatsižvelgiant į jų kvalifikaciją. Tas pats vyksta ir Lietuvoje bei kitose pokomunistinėse valstybėse, kur į valdžią sugrįžo buvę komunistai. Taip pat Briuselis kritikuoja Lenkijos kairiųjų valdžią už tai, kad rengiamas naujas radijo ir televizijos įstatymas leis valdžiai turėti nepaprastai didelę įtaką žiniasklaidai. Beje, visai neseniai plėtros komisaras G. Verheugenas nedviprasmiškai užsiminė, jog reikalaujant papildomų derybų su ES, pavyzdžiui dėl žemės ūkio, derybos gali ir nutrūkti. Nes ir pačioje ES netrūksta nuomonių, kad Sąjunga plėtrą dėl kai kurių šalių kandidačių kaprizų galima ir atidėti. Danijos, dabar pirmininkaujančios Europos Sąjungai, vyriausybė irgi įspėjo, kad tokie "kaprizai" gali sukelti plėtros proceso atidėjimą labai ilgam laikotarpiui, gal net 6 metams.

Parengė Jonas BALNIKAS

Tarptautinės buvusių politinių kalinių ir komunizmo aukų asociacijos įstatai

LPKTS priklauso Tarptautinei buvusių politinių kalinių ir komunizmo aukų asociacijai jau 10 metų. Esame vieni pirmųjų asociacijos įkūrimo organizatorių.

Pirmuosius įstatus Kongresas priėmė 1992 metais. Jie mažai įpareigojo narius, bet tenkino organizaciją, nes ji nebuvo įregistruota ir nepalaikė ryšių su kitomis tarptautinėmis organizacijomis bei įstaigomis. Organizacijos ryšiai plėtėsi, todėl ją reikėjo sustiprinti teisiškai. Taisėme ir papildėme įstatus, kad jie atitiktų registracijos reikalavimus. 1999 m. Kongresas priėmė papildytus įstatus ir tais pačiais metais juos įregistravome Berlyne. Ten įsteigtas biuras, dirba vedėjas, kuris tvarko finansinius bei juridinius klausimus. Įstatai paskelbti vokiečių, anglų, rusų ir kitomis kalbomis.

Skelbiame skaitytojams šios organizacijos įstatus, Ryšių su kitomis organizacijomis komiteto nario Algimanto Kraliko išverstus į lietuvių kalbą.

Balys GAJAUSKAS

I. Pavadinimas ir būstinė

1. Asociacijos pavadinimas: Tarptautinė buvusių politinių kalinių ir komunizmo aukų asociacija

Ji turi būti įtraukta į sąjungų (susivienijimų) registrą ir gauti priedą "e.V." (įtrauktas į registrą)

2. Asociacijos būstinė yra Berlyne.

II. Asociacijos tikslas

1. Asociacija yra aukštesnė organizacija, kuri plėtoja, koordinuoja ir remia savarankiškas šalių politinių kalinių ir komunizmo aukų organizacijas šiais klausimais:

- dokumentų apie buvusių politinių kalinių ir komunizmo aukų kančias rinkimas, išaiškinimas ir skelbimas;
- dokumentų apie komunizmo ir kitų totalitarizmo formų nusikalstamą pobūdį išaiškinimas, rinkimas ir skelbimas;

- vienietinio ir masinio kankinimo vietų ir įstaigų pažymėjimas;

- buvusių politinių kalinių ir komunizmo aukų moralinis ir juridinis rehabilitavimas ir kompensacija;

- minėjimų ir dokumentų skelbimų organizavimas, paminklų ir atminimo lentų įrengimas buvusiems politiniams kaliniams ir komunizmo aukoms, jų indėlio į žmonių ir tautų laisvės kovas propagavimas;

- įvairiapusė veikla, atitinkanti asociacijos tikslus.

2. Asociacija - savarankiška nesiekianti ekonominių tikslų humanitarinė visuomeninė organizacija.

III. Narystė

1. Asociacija vienija nacionalines komunistinio prievartinio viešpatavimo aukų ir demokratinių laisvių siekiančias organizacijas.

2. Nariais gali būti vienos valstybės pagal nacionalinius įstatus registruota organizacija.

3. Apie nario priėmimą sprendžia kongresas, gavęs raštišką pareiškimą.

IV. Narių teisės ir pareigos

1. Kiekvienas narys turi

teisę bendradarbiauti asociacijos struktūrose.

2. Kiekvienas narys įpareigotas mokėti nario mokesčių, kurio dydis nustatomas kongreso narių sutarimu.

V. Narystės nutraukimas

1. Narystė baigiasi, kai organizacija nustoja veikusi arba pagal nacionalinius įstatus uždaroma.

2. Išstojimas vyksta po raštiško pareiškimo prezidiumui. Pareiškimas turi būti įteiktas likus mėnesiui iki kalendarinių metų pabaigos.

3. Narys gali būti pašalintas esant svarbiam (reikalui) pagrindui. Pvz., padaręs sunkius įstatų pažeidimus arba pažeidęs asociacijos interesus. Pašalinama kongreso sprendimu, dviejų trečdalių balsų dauguma.

VI. Organai

Asociacijos organai yra: kongresas, prezidiumas.

VII. Kongresas

1. Kongresas, kaip visų narių susirinkimas, yra aukščiausias asociacijos organas. Kiekvienas narys Kongrese atstovaujamas dviejų delegatų.

2. Kongreso posėdžiai vyksta ne rečiau kaip kartą per metus. Apie kongreso sušaukimą prezidiumo nariams pranešama ne vėliau kaip prieš du mėnesius.

3. Neeiliniai posėdžiai šaukiami prezidiumo, jei to reikalauja ne mažiau kaip penki nariai.

4. Kongresas yra teisėtas, jei jame dalyvauja ne mažiau kaip pusė narių.

5. Kongresas paskiria kitą posėdžio vietą.

6. Kongreso oficialios kalbos yra: vokiečių, anglų ir rusų. Nariui pasiūlius kongresas gali pasirinkti ir kitą kalbą. Tokiu atveju siūlantysis turi užtikrinti vertimą į vokiečių ar rusų kalbą.

7. Kongresas išsirenka prezidiumą ir prezidentą, kurie tvarko visus šių įstatų numatytus reikalus.

8. Kongresas gali priimti reglamentą.

9. Sprendimai Kongrese

priimami dalyvaujančių narių balsų dauguma. Kiekvienas narys turi vieną balsą.

10. Įstatų pakeitimas gali būti priimtas dviejų trečdalių balsų dauguma.

VIII. Prezidiumas

1. Prezidiumas sudaromas iš penkių asmenų, kurie turi priklausyti penkioms šalims. Iš šių penkių asmenų prezidiumas išrenka prezidentą.

2. Prezidiumas atlieka teisinį ir neteisinį asociacijos atstovavimą per du narius kolektyviai.

3. Įgaliojimai baigiasi išrinkus naują prezidiumą. Prezidiumo nario išstojimas iš savo nacionalinės organizacijos reiškia vietos prezidiume praradimą.

4. Prezidiumas koordinuoja asociacijos veiklą tarp kongresų; sušaukia kongresus; tvarko kitus pagal šiuos įstatus numatytus reikalus arba vykdo kitas kongreso užduotis.

Balsų dauguma priima savo sprendimus ir atsiskaito kongresui. Be to, prezidiumas būstinėje išlaiko biurą (Berlyne) ir sekretoriatą (Zagrebe).

5. Prezidiumas gali pagal sutartį samdyti biuro vedėją, kuris teisiškai yra pavaldus prezidiumui.

IX. Visuomeninis naudingumas

1. Asociacijos lėšos gali būti panaudotos tik įstatų numatytiems tikslams. Nariai negali gauti jokios paramos iš asociacijos lėšų. Negali būti paremtas joks asmuo, kuriam svetimi asociacijos tikslai arba jo tikslas gauti neproporcingus procentus.

2. Asociacijai suirus arba panaikinus mokesčiams palankius tikslus, asociacijos lėšos skiriamos VVSP (Vokietijos vieningosios socialistų partijos) padariniams įvertinti arba turi būti panaudotos tiesiogiai ir išimties tvarka tik visuomenei naudingiems tikslams.

Įsteigta 1999 m. spalio 27 d. Dubrovniko (Kroatijos Respublika)

Trimis kryžiais įamžintas atminimas

(atkelta iš 1 psl.)

"Tėvyne, žadėjome papuošt tave vainikais, nuo mūsų jaunystės nuimtais, bet papuošėme bevardžiais kapais", lyg iš praeities sugrįžęs laisvės kovotojų balsas nuskambėjo išstarti LPKTS Prienuų sk. pirmininkės D. Raslaivičienės žodžiai, pakvietę susirinkusiuosius susikaupti

karžygio atminimui. Nepabūgusiai pražudyti savo jaunystės, globojusiai tėvą baimei ryšininkei A. Ruseckienei-Palmei dėkojo S. Staniškio duktė Jūratė.

Driokstelėjo S. Dariaus ir S. Girėno 2-os rinktinės Prienuų kuopos savanorių iššautos salvės, iškilmingai skambėjo tremtinio, operos solisto

Pastatytas kryžius J. Baltrušaičiui-Tigrui atminti

tylos minutei Kuprių kaimo Latvaičių sodyboje. Čia pastatytas ažuolinis kryžius (aut. buvęs politinis kalinys B. Murauskas) Juozui Baltrušaičiui-Tigrui, Tauro apyg. Geležinio Vilko rinktinės vadui. Pasirinktas slapyvardis tiko šiam ryžtingam, geležinės valios vyrui, kovojusiam už Lietuvos laisvę, pasakodamas kautynių Mikolinės girioje epizodą, sakė partizanas A. Lukša. Šioje vietoje Tigras žengė paskutinį savo žingsnį... 1949 m. liepos 23 d. žuvo

nuo MGB automato serijos, pareiškė partizanų ryšininkas V. Juodsnukis. "Partizanai, Lietuvos partizanai, jūs krauju gimtą žemę aplaistėt" plačiai per laukus nuvilnijo partizanų ansamblio "Girių aidas" (vad. A. Paulavičius) atliekama daina...

"Laisvės idealai pagimdo didvyrius", - tai žodžiai, išskobti ant lietuviškomis tulpėmis išrašyto ažuolinio kryžiaus (aut. A. Šimanskis), iškilusio Šmurų k., Ruseckų sodyboje. Jis įamžino 1951-1952 m. veikusių Pietų srities partizanų vado mjr. Sergijaus Staniškio-Lito bunkerį-vadovietę. Majoras - vienas iš nepriklausomos Lietuvos kariuomenės kariuomenės kariui, dalydamasis prisiminimais sakė partizanas P. Pečiulaitis-Lakštingala, atkurtosios Pietų srities vadas.

Iki šiol nežinoma partizanų vado kapavietė, todėl buvusio bunkerio vietoje sodybos šeimininkai Ruseckai pasodino ažuoliuką. Tegul šis Lietuvos miškų galiūnas ošia

V. Kuprio atliekama daina partizanų vadui.

Veiveriuose, Skausmo kalnelyje, pastatytas sustingo dar vienas paminklinis kryžius (aut. B. Murauskas), skirtas visiems šio krašto politiniams kaliniams ir tremtiniam atminti. Šį paminklą, kaip ir kitus tą dieną, pašventino Šilavoto parapijos klebonas R. Kmitas. Visi trys kryžiai pastatyti vietinių žmonių ir rajono mero paaukotomis lėšomis. Jiems dėkojo nenuilstančioji Skausmo kalnelio puoselėtoja, iškilnių organizatorė D. Raslaivičienė.

Lietuvos pokario istorija prikeliama iš užmaršties ir vis nauji vardai įrašomi į tautos istorijos puslapius. Nė vienas kovotojas, žuvęs už tėvynės laisvę, negali likti neįvardytas ir kiekvienas yra vertas atminimo kryžiaus. Juk kryžius simbolizuoja gimimą, pasiaukojančią kovą, kančią ir prisikėlimą. Tokia ir buvo Lietuvos istorija, kalbėjo LPKTS pirmininkas P. Jakučionis. Visos mūsų ir ateities kartų jėgos privalo būti skirtos tėvynės laisvei išsaugoti. Tik laisva tauta gali kurti tikrąsias vertybes.

Kęstučio KASPARO nuotr.

Justinas ADOMAITIS

Visi norėjo gyventi

*Tęsinys.
Pradžia Nr. 25*

Jaunas vyras išėjo iš klojimo. Tuoj pasigirdo rusiškai "apsisuk" ir dusli automato serija. Motinos ir būsimų naujokų akyse nušautas beginklis, iš neturtingos šeimos kilęs Stasys Traidaras, matyt, buvo naujosios okupacinės valdžios pamoka į sovietų kariuomenę surinktiems vyrams.

Tąkart į sovietų kariuomenę buvo paimti Vladas ir Juozas Lukoševičiai, Juozas ir Kazys Žvirgždai, Vincas Diškevičius, Antanas Švedas, Juozas Genevičius, Stasys Stapniūnas, Antanas Masulevičius, Jonas ir Vincas Dabulevičiai, Stasys Valukonis, Juozas Abramavičius, Antanas Adomaitis, Vytautas Vaitkevičius, Vytautas Mieliauskas ir kiti.

Gūdų 1944 m. lapkričio pabaigos vakarą suvaryti į Balbieriškio mokyklos patalpas 18–45 metų vyrai išklause rusišką instruktažą ir po nemigo nakties išėjo į Marijampolę. Pėsti šalimais ėjo kareiviai – su karabinais ir atlenktais jų durtuvais. Atvaryti į Marijampolę ir kaip silkės sugrūsti į kažkokį dvokiantį rūšį, Balbieriškio vyrai negaudami atsisėsti, juolab atsigulti, kentėjo tris paras. Per tą laiką, matyt, iš visos Suvalkijos surinktų vyrų sudarė traukinio ešeloną ir išvežė į Kauną, o po to – į Rytus.

"Sijojo" - ką į Rusiją, ką į Sibirą...

Nuvežtus į Kazelsko miškus lietuvius "mokė" karo meno ir politikos, maitino "sriuba" iš sušalusiu bulvių. Nuo bado, skurdo ir šalčio vyrai pradėjo tinti, rytais vos bepasikeldavo nuo lentinių gultų. Į frontą lietuviai pasiprašė patys. Deja, ne visiems buvo lemta šį "malonumą" patirti. Specialiosios karinės tarnybos "sijojo" lietuvius: vienus siuntė į Sibirą, kitus – į Rusijos gilumą. Į amžinojo išalo žemę išvežė Juozą Lukoševičių ir Juozą Bunžą. Kažkas iš lietuvių paskundė, kad šie vyrai anksčiau dirbo policijoje. Antanui Adomaičiui, kaip šiek tiek mokančiam rusų kalbą, buvo pasiūlyta važiuoti į karininkų kursus Maskvoje. Vyras atsisakė.

Gyvuliniuose vagonuose būsimuosius frontininkus 1945 m. kovą išvežė į Vakarų. "Iš kokio koncentracijos lagerio jus paleido?" – klausė iš fronto grįžtantys kareiviai naujokus.

Apie tris tūkstančius lietuvių išlaipino Čekijoje. Kaimas gyvenno praėjusio fronto nuotaikomomis. Visur tuščia, nė gyvos dvasios. Išbadėję kareivukai puolė valgyti ką radę ir krito kaip musės. Tik vėliau senesni kareiviai pamokė

neimti viešai padėto maisto – jis būdavo užnuodytas.

Drovūs, religingi lietuviai su siaubu stebėdavo, kaip sovietų kareivos naikina "fašistinio žvėries" turtą. Vilkstinei sustojus poilsio kokiam nors čekų, vengrų ar austrų miestelyje, politrukai leisdavo kareiviams "pašėdykauti". Automatų serijomis būdavo suvarpomi dailūs vitražai turtinguose namuose, sudaužomi veidrodžiai, drabužių spintos, raižyti bufetai ir t.t. Kokio nors turto pasiimti nebuvo įmanoma, todėl atėjūnai nors priteršdavo. Lietuviai nuo viso to laikydavosi atokiau. Ilgėliau užtrukę viename Austrijos kaime, mūsiškiai buvo pastebėti, kviečiami į šeimas, vaišunami.

Pasibaigus karui, sovietų kariai ir ypač karininkai siuntė į tėvynę turtingus siuntinius: vilnones medžiagas, sidabrinus indus, puikius batus iš esesininkų sandėlių. Lietuviai kareiviai tokios teisės neturėjo. Tarnaudami sąjungininkų užimtoje Austrijos sostinėje Vienoje mūsiškiai susidėdavo su tautiečiais, gyvenančiais šiame krašte nuo tarpukario metų. Vėrėsi galimybė balbieriškiesiems pasilikti Austrijoje visam laikui. Sulaukė nuo šio žingsnio Tėvynės ilgesys ir vieno lietuvi, kelerius metus tarnaujančio pas vietos vynuogių augintoją, perspėjimas: "Lietuvoje ūkininkas geriau šunį užlaiko negu austras samdinį".

Vėl tėvynėje

Namo grįžti Balbieriškio vyrai pradėjo 1947 metų pavasarį. Politrukai leido jiems į savo medinius lagaminėlius įsidėti lauktuvių – karo trofėjų: gabalą medžiagos paltui arba kostiumui, batus, laikrodį, dovanėlę mylimai merginai. Lietuvon parvažiavusiųjų irgi laukė dovanos. Kunigiškiuose gyvenęs Antanas Babarskas pasakojo gavęs kvietimą į Marijampolės karinį komisaritą (iš ten buvo išvežtas į frontą). Rusiškai kalbėjusi moteris atvykusiajam paaiškino esą jam priklausanti dovana "za pobiedu" (už pergalę). Atsivertusi kontorinę knygą moteris ilgai ieškojo pavardės, o radusi pranešė: "detskije čulki" (vaikiškos kojines). Pasirašyti knygoje A.Babarskas atsisakė. Neėmė ir dovanos už pergalę prieš fašizmą pasiteisinęs, kad dar yra nevedęs, vaikų neturi.

Kitokia lemtis laukė išvengusių paėmimo į sovietų kariuomenę. Nuo 1944 metų rugpjūčio, kai frontas nusirito į Vakarų, o Balbieriškyje pradėjo šeiminkauti specialūs daliniai, miestelio vyrai

rinkosi nelegalų gyvenimą.

Balbieršgirėje ankstyvą 1944 metų rudenį susirinko apie šimtas vyrų. Jų sudarytam Vaidoto būriui vadovauti ėmė buvęs Balbieriškio policijos viršininkas Kazys Degutis, pavaduotoju tapo liktinis puskarininkis Petras Augaitis. Pastarojo pusbrolis buvo NKVD įgaliotinis Balbieriškio valsčiuje. Nors Balbieršgirė – didelis, gūdas ir klaidus miškas, tačiau vyrams slėptis nebuvo lengva. Dėl aukšto paviršinio vandens, pelkėto grunto bunkerių vyrai išsikasti negalėjo. Pasiskirstę į Balbieriškio ir Gudelių grupes Vaidoto būrio nariai ieškojo priebėgos pas gimines, artimus žmones. Karo kirvį iškasė sovietinės valdžios atstovai. Nurodymu iš Maskvos buvo kuriami "istrebitelių" (naikintojų) būriai, NKVD pynė skundikų ir provokatorių tinklą, siuntė į mišką savo agentus - tariamus partizanus. Vėliau prieš laisvės kovotojus mesta reguliari kariuomenė. Galbūt atsitiktinumas, kad karas prieš partizanus prasidėjo miške besislapstantiems vyrams nutarus legalizuotis – 1946 m. vasarą.

Pasakoja Stasys Kielius. Po metų partizanavimo mokytojo Juozo Rakausko žmona, mokytojavusi Norkūnuose, parūpino sovietinius asmens dokumentus savo vyrui Kęstui Kliučinskui ir Stasiui Kielui. Vaidoto būrio vyrai 1946 m. rugpjūčio mėnesį slėpėsi prie Kanaškaraisčio, nes Balbieršgirę laikė apsupusi reguliari kariuomenė. Į susitikimą su ryšininke Aldona Marčiulynaite išėjo dviese: Juozas Rakauskas ir Petras Augaitis. Už kelių minučių stovyklavietėje likę vyrai išgirdo šūvį, puolė prie ginklų. Pasirodė P.Augaitis. Jis pasakė, kad eidamas per pelkę permestu rąstu paslydo, automato buožė atsimušė į medį, ginklas iššovė. Kulka pataikė J.Rakauskui tiesiai į kaktą. Pasak S.Kieliaus, vyrų nuomonės išsiskyrė. Sunku buvo patikėti žmogžudystės versija, dar sunkiau – nelaimingo atsitikimo atveju.

S.Kielius artimųjų patartas paliko mišką, išvyko į Vilnių mokytis ir dirbti, tačiau Balbieriškio aktyvistai surado jį ir ten, įskundė. Žmogų nuteisė, išvežė į Sibirą. Grįžusį iš tremties S.Kielių 1956 m. surado NKVD. Ten buvęs balbieriškietis sutiko P.Augaitį.

Daugelis buvusių partizanų, jų ryšininkų, rėmėjų iki šių dienų prisimena NKVD verbavimo, šnipinėjimo, "bendradarbiavimo" įnėsmalę. Nesutikusiems tapti skundikais, išdavikais atsiverdavo Sibiro vartai, kiti, kaip girininkas Stasys Urbonavičius, pasirinko mirtį. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos duomenimis, iš Balbieriškio valsčiaus buvo ištremta 52 šeimos (daugiau kaip du šimtai žmonių), nužudytas 41 partizanas.

(B.d.)

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Jadvyga Bakutytė-Pelekienė 1931-2002

Gimė Kilupių k., Ariogalos valsčiuje. 1948 m. šeima ištremta į Irkutsko sr. 1952 m. žuvo jos brolis Feliksas. 1954 m. Jadvyga perkelta į Baikalo ežero salą. 1955 m. ištekėjo. Užauginė dukrą ir sūnų. Į Lietuvą grįžo 1959 m. Palaidota Troškūnų kapinėse.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Anykščių sk.

Rimantas Kumpauskas

1929-2002

Gimė Rokiškio r., Apaščios dvare, mokytojų šeimoje. Svajoj tapti kunigu. Tačiau 1941 m. birželio 14 d. šeima ištremta į Altaiaus kraštą, Pankrušichos rajoną, Visokaja Griva kaimą. 1942 m. buvo sušaudytas tėvas, po poros metų su gyvenimu atsisveikino ir mama. R.Kumpauskas liko vienas su maža sesute. 1947 m. kartu su kitais "ledo vaikais" nuo Laptevų

parvežti Lietuvą. Pats negalėdamas mokytis į mokslus leido sesutei, kuri tapo mokytoja. Vedė, užaugino du sūnus. Čedasų bažnyčios šventoriuje pastatė medinį kryžių negrįžusių tremtinių atminimui.

Amžinam poilsiui atgulė Čedasų kapinėse.

Juozas Bujanauskas 1929-2002

Gimė Alytaus apskr., Miroslavo miestelyje, gausioje šeimoje. Anksti neteko motinos. Po antrosios sovietų okupacijos pasirinko partizano kelią. 1949 m. Alytaus saugumo suimtas ir įkalintas Kauno kalėjime. Nuteistas 25 metams. Kalėjo Taisėto, Magadano lageriuose.

Į Lietuvą grįžo 1966 m. Kartu su žmona užaugino dukrą ir sūnų, buvo aktyvus LPKTS Varėnos sk. narys. Apdovanotas savanorio kūrėjo medaliu. Priklausė šaulių sąjungai, LLKS ir bendrijai "Kolyma".

Palaidotas Matuizų kapinėse.

Užjaučiame žmoną ir artimuosius.

LPKTS Varėnos sk.

Danutė Glodenienė 1936-2002

Gimė Telšiu r., Luokės valsčiuje, Jucų kaime, ūkininkų šeimoje. Augo šeši vaikai. 1948 m. ištremta į Krasnojarsko kraštą. Tremtyje mirė motina, tad vaikai liko našlaičiai. Į Lietuvą grįžo 1961 m. Vėliau iš tremties vietos

parsigabeno motinos palaikus.

Amžinojo poilsio atgulė senosiose Kuršėnų kapinėse.

LPKTS Kuršėnų sk.

Antanas Kiseliovas 1935-2002

Gimė Kupiškėje. 1948 m. ištremtas į Irkutsko sritį. Trylikos metų dirbo sunkius miško darbus taigoje. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Vedė tremtinę Sasę Celencevičiūtę. Užaugino dukrą ir sūnų.

Palaidotas Kupiškio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Kupiškio skyrius

Tremtiniam - Molėtų rajono garbės piliečių vardai

Šimet jau penktą kartą Molėtų raj. savivaldybė suteikė garbės piliečių vardus labiausiai nusipelnusiems Molėtų krašto žmonėms. Anksčiau šį vardą yra gavę: dailininkas iš Balninkų Vladas Miškinis (po mirties), visus savo darbus padovanojęs Molėtų krašto muziejui; tremtinė poetė Aleksandra Ivonytė; pabėgęs nuo sovietinės tremties į Molėtus ir visą amžių čia dirbęs dailės mokytoju dailininkas Aleksandras Vižintas (neįgalus); Vlada Gribėnienė, kuri nors nuo vaikystės nevaikšto, bet yra daugiau nuveikusi negu kiti sveikieji – ji nuo Nepriklausomybės atkūrimo - Molėtų rajono tarybos narė, Lietuvos žmonių su negalia sąjungos Molėtų skyriaus pirmininkė; tautodailininkė, poetė Vanda Giedrytė, gyvenanti Vilniuje, bet savo darbais garsinanti Molėtų rajoną. Garbės vardai suteikti kilusiems iš Molėtų raj. vilniečiams: Viliui Maslauskui ir Algirdui Šakaliui, buvusiam geram sportininkui, taip pat vokiečiui iš Bevergeno Robertui Eicheliui.

2002 metų Molėtų rajono garbės piliečių vardus pelnę tremtiniai, plačiai žinomi fotografai Mindaugas ir Algimantas Černiauskai. Mindaugas į Sibirą kartu su tėvais buvo ištremtas dar vaikas, o Algimantas ten gimė. Kai grįžo, šeima rado prieglobstį Giedraičiuose. Mindaugas čia pasiliko su tėvais, o Algi-

mantas išvažiavo į Dzūkiją. Apsigyveno Merkinėje, pradėjo dirbti Dzūkijos nacionaliniame parke. Ėmė fotografuoti. Vienas brolis – Aukštaitijoje, kitas – Dzūkijoje, bet nuotraukos bendros – M. ir A. Černiauskų.

Sovietiniais laikais nelengva buvo tremtiniam surengti parodas, tačiau ir ar-

jau turi istorinę reikšmę.

Brolių Černiauskų fotoparodos buvo surengtos Lietuvos nacionaliniame muziejuje, LR Seime, Vokietijoje, JAV ir kitur. Jų nuotraukų yra daugelio pasaulio šalių žurnaluose ir kituose leidiniuose.

Mindaugas, daug metų dirbęs kino mechaniku, dabar tapo ūkininku. Pasikinkęs arklį važiuoja į laukus, sėja, pjauna. Mielas ir artimas jam žemdirbio, duonos augintojo darbas. Todėl ir brolių nuotraukose – paprasti, saulės ir vėjo nugairintais veidais žmonės.

Išleisti fotoalbumai, surengta daugybė parodų, viešėta Berlyne ir kituose miestuose, kitose valstybėse – tai daugiau kaip 20 metų bendro darbo rezultatas. Nors Mindaugui jau 60, bet jis dar nežada skirtis su fotoaparatu. Paruoš dar ne vieną siurprizą parodų lankytojams. Be to, auga nauja Černiauskų pa-

maina. Algimantas augina net 4 sūnus. Žinoma, dabar jie dar menki fotografai, bet ateityje visko gali būti. O Mindaugo dukra ir sūnus fotografuoja, tik dar nedrąsiai savo darbus afišuoja. Gyvenimas bėga greitai – netrukus pamatysime ir jaunąją Černiauskų kartą, nes tai darbšti, dora ir kūrybinga giminė. Brolių tėvas – Jonas Černiauskas buvo puikus stalius, medžio drožėjas, darė kryžius, koplytstulpius. Ne vieną kryžių Giedraičių krašte pastatė sūnus Mindaugas.

Algirdas MEILUS

LPKTS Klaipėdos sk. narių dėmesiui!

Registruojami pageidaujantys vykti į tarptautinį sąskrydį "Laisvės ugnis - ateities kartoms", kuris vyks rugpjūčio 3d. Ariogaloje.

Registracija vyksta LPKTS Klaipėdos sk. būstinėje, Liepų g. 3, pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 14 iki 17 val. Tel. 493476 arba 410470.

LPKTS Klaipėdos sk. taryba

Broliai M. ir A. Černiauskai

šiausi komunistai turėjo pripažinti meninę brolių bendro darbo vertę. Jie suspėjo įamžinti tai, ko dabar jau nebėra – senus pastatus, kryžius, šulinius su ilgomis svirtimis... O svarbiausia – žmones: senus, vargų ir rūpesčių raukšlėmis išvagotais veidais, močiutę, besimeldžiančią prie žuvusio sūnaus – laisvės kovotojo kapo, buvusį 1918-1920 metų nepriklausomos Lietuvos savanorį, pasirėmusį ant dalgio koto, audėjęlę prieš drobių rietimą; Vorkutos kankinę, suklupusią po kryžiumi... Šie vaizdai šiandien

Skelbimai

Liepos 13 d. 10 val. Veiviržėnų bažnyčioje (Klaipėdos r.) bus aukojamos šv. Mišios už žuvusius partizanus.

12 val. minėjimas prie paminklo Kerynės (Skomantų) miške.

Liepos 16 d. 11 val. Kauno karininkų ramovėje įvyks Lietuvos Vietinės rinktinės karių sąjungos Kauno sk. visuotinis ataskaitinis rinkiminis susirinkimas.

Registracija 9.30 val.
LVRKS Kauno sk. valdyba

Liepos 21 d. 10 val. Prienų bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už 1955 07 21 žuvusius paskutinius Tauro apyg. Geležinio Vilko rinktinės partizanus: **Bronių Petkevičių-Pipirą (g.1919) ir Klemensą Petkevičių-Vakarą (g.1929).**

Po šv. Mišių vyksime prie paminklo, pastatyto jų žūties vietoje Prienlaukio k.

Kviečiame dalyvauti.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Gediminas Diemintas 1931-2002

Gimė Kėdainių apskr., Krakių valsč., Montviliškių k. Nuo 1949 m. dalyvavo partizaniniame judėjime. Buvo Priskėlimo apyg. Geležinio Vilko būrio vadas. Suimtas 1952 m., nuteistas 25 m. ir 5 m. be teisų. Kalėjo Mordovijos kalėjimuose. Išleistas 1957 m. Apsigyveno Palangoje, dirbo med. įrangos derintoju.

Užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Palangos skyrius

Filomena Bizauskaitė- Jarašūnienė 1913-2002

Gimė Vildūnų k., Joniškėlio valsč., Panevėžio apskr. Šeimoje augo 7 vaikai. Ištekėjusi už Juozo Jarašūno apsigyveno Pušaloto miestelyje. 1948 m. ištremta į Buriat-Mongolijos taigą. Po 10 metų tremties su šeima grįžo į tėvynę.

Amžinojo poilsio atgulė Pušaloto kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame dukras Ireną ir Vidą.

Tremtinių grįžimo fondo valdyba

Juozas Putramentas 1927-2002

Gimė Alytaus raj., Daugų valsč., Purvėlių k. Buvo Dzūkijos krašto partizanų ryšininkas. 1951 m. suimtas ir nuteistas 10 m. Bausmę atliko Vorkutos akmens anglies kasyklos 4-oje šachtoje. 1956 m. ištremtas į Irkutsko sr., Kutuliko miestą. Čia vedė Danutę Gečytę. 1960 m. grįžo į Lietuvą. Buvo aktyvus Sąjūdžio, LPKTS Molėtų sk. narys.

Palaidotas Molėtų naujosiose kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Molėtų skyrius

Antanas Puipa 1926-2002

Gimė Mišeikių k., Joniškio raj. Augo 7 vaikų šeimoje. 1949 m. šeima ištremta į Tulūno raj., Irkutsko sr. 1958 m. išleistas be teisės grįžti į tėvynę. Nepavykus prisiregistruoti Lietuvoje, išvyko į Latviją. Po 3-jų metų gavo darbą Radviliškio miškų urėdijoje. Čia ir apsigyveno.

Reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai, dukroms ir sūnui.

LPKTS Radviliškio skyrius

Stefanija Kviklienė 1915-2002

Gimė Utenos apskr., Alantos valsč., Bajorų kaime. 1951 m. ištremė į Krasnojarsko sr., Šilos gyvenvietę. Augino 3 dukras. Viena mirė tremtyje. 1985 m. Šiloje palaidojo vyrą. Tremtyje gyveno iki 1991 m. Grįžusi apsigyveno Molėtuose.

Palaidota Molėtų naujosiose kapinėse.

Užjaučiame dukras ir artimuosius.

LPKTS Molėtų skyrius

Bronius Ivanauskas 1940-2002

Gimė Paistrės k., Panevėžio raj. 1948 m. kartu su seneliais Baliukoniais ir mama buvo ištremtas į Krasnojarsko kraštą. Tėvas, dirbęs pasienio policininku, buvo areštuotas. 1957 m. sugrįžo į Lietuvą. 1965 m. apsigyveno Alytuje. Užaugino sūnų ir dukrą. Buvo LPKTS Alytaus sk. narys.

Nuoširdžiai užjaučia žmoną Vitaliją ir artimuosius.

LPKTS Alytaus skyrius

